

Asia: VN/2745/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi opioidiyliaannostusten vastalääkkeistä sekä laiksi lääkelain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1–3 § Lain soveltamisala ja määritelmät

Yleisesti nimettömästi saatava, saajalle kustannukseton naloksonijakelu on hyvä ja kannatettava asia. Nimettömyys on edellytys kattavalle käytölle. Nimettömyyden lisäksi naloksonia tulisi voida jakaa myös riskihenkilöiden asioidessa omalla nimellään esim. yhteispäivystyksissä tai päihdepsykiatrian yksiköissä.

Jakelukanavia tulisi harkita/laajentaa esim. poliisiin, kauppakeskusten vartijoihin sekä riskialueiden julkisen liikenteen työntekijöihin, katutyötätekevien järjestöjen työntekijöihin eli henkilöihin, jotka voivat tavoittaa yliannoksen ottaneen henkilön ennen ensihoidon saapumista.

Yliannostuskuolemat tapahtuvat yleensä asunnoissa ja tiloissa, joissa avun saaminen nopeasti voi olla vaikeaa.

4–5 § Jakelun maksuttomuus ja nimettömyys

Jakelun maksuttomuus katsotaan kannatettavaksi. Jakeluun liittyvät kustannukset tulee huomioida. Lakiesityksen mukaan jakeluun ei liity erillisrahoitusta ja yhdistyksille se on vapaaehtoista. Yhdistysten rahoitusten vähenemisen myötä käyttö voi tältä osin jäädä varsin vähäiseksi ja alueellisesti eriarvoiseksi. Myös hyvinvointialueiden rahoitus ei tällä hetkellä mahdollista jakelun kattavaa toteuttamista ilman erillisrahoitusta.

Jakelun nimettömyys on kannatettava asia ja voi katsoa parantavan edellytyksiä kattavalle käytölle. Jakelu tulisi olla mahdollista myös omalla nimellä asioiville esim. yhteispäivystyksessä.

5 § Jakeluun liittyvät velvollisuudet

Valmisteen luovuttamiseen pitää liittää opastus sen käyttöön ja ohjaus siihen, että hätäkeskukseen tulee valmisteen käyttämisen lisäksi aina soittaa. Lääkkeenjakoön tulisi liittää koulutusta, opastusta ja motivointia positiiviselle muutokselle päihteiden käytössä.

6 § Jakelu osana sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajan muuta lääkehuoltoa

Naloksoni-valmisteen jakelun osana sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajan muuna toimintaa voidaan katsoa olevan mahdollista.

Kommenttinne lääkelain muutoksista (7§, 62 §, 65 §)

Sairaala-apteekin kautta tapahtuvan naloksoni-valmisteen toimittamisen voidaan arvioida olevan mahdollista, mikäli jakeluun oikeutetut tahot sekä lääkkeitä tilaavaan henkilöön liittyvät vaatimukset on määritetty. Lainsäädännön tulisi linjata miten ja kuka määrittää yksityiskohtaisesti jakeluun oikeutetut toimijat. Tilaavien tahojen lääke- ja lääkitysturvallisuuteen liittyvä valvonta osastokäynnein on mahdollista vain, mikäli tarkastettavien toimijoiden määrä ei ole suuri.

Esityksen vaikutukset

Jakelun vaikutusta huumekuolemien lukumäärään tulee seurata tiiviisti erityisesti, koska näyttö naloksonin kuolleisuutta vähentävästä tehosta on saatu pääosin toisentyypisen aineiden käyttöprofiilin tilanteista, kuin mikä on tyypillistä Suomessa. Myös kustannusvaikuttavuutta on syytä seurata ja arvioida.

Muut esitysluonnokseen liittyvät kommentit

-

Ruuhijärvi Johanna

Päijät-Hämeen hyvinvointialue - tulosaluejohtaja Heikki Salo, Lääkehuolto;
tulosaluejohtaja Heli Peltola, Psykososiaaliset palvelut